Yhteenveto fenotyyppisistä arvoista – Liha-lypsyarvostelu

Taulukoissa 1 ja 2 on esitetty ominaisuuden keskiarvo sekä yhden indeksipisteen arvo alkuperäisissä yksiköissä (+1 indeksipiste) teuras- ja poikimaominaisuuksille, jotka ovat mukana NAVin liha-lypsyarvostelussa.

Sonnin vaikutus jälkeläiseen yksittäisessä ominaisuudessa lasketaan:
*Sonnin jalostusarvon poikkeama keskiarvosta * yhden indeksipisteen arvo*

Sonnin keskimääräinen vaikutus jälkeläiseen yksittäisessä ominaisuudessa lasketaan:
*Sonnin jalostusarvon poikkeama keskiarvosta * yhden indeksipisteen arvo + ominaisuuden keskiarvo (sukupuoli ja maa kohtainen)*

Teurasominaisuudet

Suomessa ja Ruotsissa on yleisesti käytössä pitkä kasvatuskausi (teurasikä >550 päivää), mutta laskennassa voidaan käyttää joko pitkän tai lyhyen kasvatuskauden arvoja. Tanskassa on käytössä vain lyhyt kasvatuskausi (teurasikä <550 päivää) ja tämän vuoksi pitkän kasvatuskauden arvoja ei ole saatavilla.

Taulukko 1. Yhden indeksipisteen arvo ja keskiarvo teurasominaisuuksille huomioiden maa, sukupuoli ja kasvatuskauden pituus.

Teurasominaisuudet									
		Nettokasvu, lyhyt (kg/pv)		Nettokasvu, pitkä (kg/pv)		Ruhon laatuluokka (1 – 15)		Ruhon rasvaluokka (1 – 5)	
Sukupuoli	Maa	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste
Naaras	Ruotsi	0.474	0.0017	0.407	0.0010	6.4	0.029	3.0	0.010
Naaras	Tanska	0.569	0.0015			6.9	0.031	2.9	0.009
Naaras	Suomi	0.486	0.0014	0.443	0.0013	6.4	0.031	2.8	0.015
Uros	Ruotsi	0.645	0.0014	0.587	0.0014	6.7	0.030	2.5	0.010
Uros	Tanska	0.677	0.0014			7.5	0.039	2.4	0.010
Uros	Suomi	0.656	0.0015	0.633	0.0013	7.9	0.040	2.4	0.013

Esimerkki nettokasvulle – suomalainen naaras, pitkä kasvatuskausi:
Sonni, nettokasvun jalostusarvo 110: (110 – 100) * 0.0013 = 0.013 kg/pv = 13 g/pv. Tämä tarkoittaa, että naaras risteytysjälkeläisen odotetaan kasvavan 13 g/päivässä nopeammin kuin naaras risteytysjälkeläisen, jonka isän nettokasvun indeksi on 100.
Yllä olevan esimerkin sonnin vaikutus jälkeläiseen: 0.443 kg/pv + 0.013 kg/pv = 0.456 kg/pv = 456 g/pv

Poikimaominaisuudet

Poikimahelppous rekisteröidään asteikolla 1 – 4 (Suomi) tai 1 – 5 (Ruotsi ja Tanska) ja tämän takia keskiarvon ja yhden indeksipisteen arvon esittäminen ymmärrettävästi on vaikeaa. Joka tapauksessa sonni, jonka poikimahelppousindeksi on 110 jälkeläiset syntyvät useammin ilman apua ja aiheuttavat harvemmin vaikeita poikimisia. Taulukossa 3 on esitetty helppojen poikimisten (poikimista ei ole avustettu) osuudet helpottamaan tulkintaa.

Taulukko 2. Yhden indeksipisteen arvo ja keskiarvo poikimaominaisuuksille huomioiden maa ja emän poikimakerta.

Poikimaominaisuudet						
	Vasikkakuolleisuus, 1. lypsykausi (0 – 1)		Vasikkakuolleisuus, 2+ lypsykaudet (0 – 1)		Poikimahelppous, 1. lypsykausi (piste)	Poikimahelppous, 2+ lypsykaudet (piste)
Maa	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste	Keski-arvo	Arvo/+1 indeksipiste	Arvo/+1 indeksipiste	Arvo/+1 indeksipiste
Tanska	0.913	0.00297	0.963	0.0010	0.0107	0.0052
Suomi	0.924	0.00295	0.956	0.0012	0.0104	0.0058
Ruotsi	0.953	0.00236	0.969	0.0010	0.0082	0.0045

Esimerkki vasikkakuolleisuudelle – Suomi, emän 1. poikiminen (1. lypsykausi)
Sonni, vasikkakuolleisuuden jalostusarvo 110: (110 – 100) * 0.00295 = 0,0295 = 2.95 % enemmän elävänä syntyneitä vasikoita verrattuna sonniin, jonka indeksi on 100.
Yllä olevan esimerkin sonnin vaikutus: 92,4 % elävänä syntyneitä vasikoita + 2.95 % elävänä syntyneitä vasikoita = 95,35 % sonnin vasikoita syntyy elävänä.

Taulukko 3. Odotettu osuus (%) helppoja poikimisia myöhemmillä lypsykausilla (2+ lypsykaudet), kun sonnin poikimahelppouden indeksi on 90, 100 tai 110.

	Sonnin indeksi = 90	Sonnin indeksi = 100	Sonnin indeksi = 110
Tanska	81.8	85.5	89.3
Suomi	77.7	81.8	86.1
Ruotsi	88.2	91.2	94.4